

diskutéiert an zréckbehalen hunn, nämlech den Enseignant als Generalist a jee no Bedarf mat fachspezifischer Ënnerstëtzung duerch Psychologen, Educateurs, Ergo-therapeuten, Assistants sociaux an esou weider, e richtige Schrëtt op dem Wee vun enger individueller Talentförderung vun deem eenzelne Kand ass. Eng individualiséiert schoulesch Betreierung vun dem eenzelne Kand ass e Pilier vun enger méi grousser Chancëgläichheet.

Här President, wann d'Schoul per Gesetz als Missioun huet, d'Entwécklung vun deem eenzelne Kand ze fördern, dann zielt dat net nëmme fir déi intellektuell Fäegkeeten. Zur Entwécklung vun dem Kand zielt och den Opbau vu senge physesche Capacitéiten. Dëst heescht, dass de Sportunterrecht an Zukunft méi eng grouss Roll an eisem Schoulsystem muss spillen, dat vun dem Précoce an der Spillschoul u bis zum Enn vun dem Lycée.

De Sport ass en Deel vun der Schoul, et ass keen Accessoire. De Sport muss an der Schoul déiselwecht Plaz hu wéi d'Rechnen, d'Franséisch oder d'Däitsch. Et geet net duer, fir dem Schüler a geléiertem Latäin de Grondsaz Mens sana in corpore sano anzetrüchteren, an en an der Praxis net ëmzesetzen. Et geet net duer, fir ze lamentéieren, d'Kanner wieren iwwergewichteg a kéinte kee Kopplabunz, wann de Sportunterrecht allze oft de Rang vun enger Sprangstonn huet.

(Interruption)

Bei deene volle Sportshalen a Piscinen am Land däerft et wuel manner un den Infrastrukturen hänken, d'Effortë musse virun allem gemaach gi bei der Ausbildung vun den Enseignanten, der Qualitéit vun dem Sportsunterrecht a virun allem sengem Stellwäert an dem Schoulsystem.

De Sportunterrecht ass an deem Kontext och kengem seng Chasse gardée. An der Grondschoul ass de Schoulmeeschter als Generalist fir e gudde Sportsunterrecht verantwortlech. Wëllt hien där Aufgab net selwer direkt nokommen, da gehéiert de Sportsunterrecht prioritär an d'Hänn vu Leit, déi doran eng Fachkompetenz hunn. Et ass an deem Kontext net nozevollzéien, dass de Sportunterrecht op ville Plazen am Land an der Grondschoul nach vu Chargés de cours gehale gëtt, a Leit, déi en ofgeschlossene Sportsdiplom hunn, mä sech am Concours fir Sportsproff net en rang utile klasséieren, am Primärschoulunterrecht allze oft nach als Persona non grata ugesi ginn.

Här President, de Gesetzesprojet iwwert d'Schoufflicht regelt och de Sproochegebrauch an eiser Schoul. Och op deem Punkt war de Statsrot an enger méi legalistescher Approche der Meinung, dass dës Bestëmmungen iwwerflësseg wieren, well d'Regelwierk am Sproochegesetz vun 1984 festgeluecht wier.

D'CSV begréisst et ausdrécklech, dass an esou engem sensibelen a wichtege Domän wéi der Schoul de Sproochegebrauch spezifesch geregelt ass. Lëtzebuergesch, Däitsch a Franséisch sinn d'Sprooche vun eiser Schoul. Si sollen dat och bleiwen. Eng wichteg Roll spillt do grad eis Lëtzebuurger Sprooch. Opgrond vun dem spezifische soziale Kontext, dee mir an eisem Land kennen, ass d'Lëtzebuergesch fir eis e wichtege Integrationsmotor. Dat besonnesch an der Schoul. Fir d'CSV sollt duerfir déi mëndlech Alphabetiséierung an dem Précoce an am Préscolaire op Lëtzebuergesch sinn. Néierenswou léieren d'Kanner méi séier an esou fréi en onkomplizierten Émgang mat eiser Sprooch. Dëst ass e wichtege Facteur vun eiser sozialer Kohesioun.

An de weidere Cyclé vun der Grondschoul ass d'Fro vun där da schrëftlecher Alphabetiséierung vill méi komplex, d'Äntwert dorop ëmsou méi schwéier. D'Flicht vun enger méi individueller Betreierung vun deem eenzelne Kand - an dat betrëfft am Sënn vun der Chancëgläichheet all Kand am Land, ob Lëtzebuurger oder net Lëtzebuurger - géif wuel och fir eng differenziéiert Alphabetiséierung plädéiere mat Schwéierpunkt op Lëtzebuergesch a parallel dozou an enger anerer Sprooch, ob Däitsch oder Franséisch, jee no sproochlechem Origine vun Schüler.

Am Groussen a Ganze wier dës Däitsch fir déi Kanner, déi eng germanesch Mammesprooch hunn, a Franséisch fir déi Kanner, déi eng romanesch Mammesprooch hunn. Déi drëtt Sprooch, jee no der Situatioun eben Däitsch oder Franséisch, géif da spéider als éischt Friemsprooch derbäikommen. D'Aschoule géif op dës Manéier méi einfach ginn, well d'Kanner am Ufank an där Sprooch gefördert ginn, déi hiren Mammesprooch am noosten ass, a se gläichzäiteg eng zolidd Basis an där Sprooch kréien, déi fir si am schwéiersten ass. Fir d'CSV muss all Kand no sengem

Ofschloss zolidd Kenntnisser vun de Landessproochen hunn, och wann een net all Sprooch op deemselwechten Niveau beherrsche muss. Mir musse mat eiser Méisproochegkeet esou ëmgoen, dass si keng Hürd ass, mä se als e grouse Virdeel am internationale Verglach notzen.

An deem Kontext stellt sech natierlech och d'Fro vun dem Engleschen an eiser Schoul. Op eiser Finanz- a Wirtschaftsplatz hält de Stellwäert vun dem Englesche permanent zou. An der Fuerschung ass et net aneschtens. D'Erausfuerschung ass also déi, fir dem Englesche méi eng grouss Plaz an eisem Schoulsystem ze ginn, ouni d'Schëff dobäi ze iwwerlueden.

Fakt ass awer och, dass am jonken Alter vun dem Kand bis den Alter vun 12 Joer bei eis keen Englesch enseignéiert gëtt, grad dann, wann d'Kand eng Sprooch spilleresch am einfachste léiert. Hei stellt sech dann och d'Fro vun dem Niveau, dee mir bei de Kenntnisser vun Däitschen a Franséische verlaangen. Et mag wuel deem engen oder anerem en intellektuelle Kick ginn, wann e Goethe oder Voltaire kann zitéieren, mä doriwwer eraus keeft hie sech op der Sich no enger Aarbecht domadder net ganz vill. D'Ufuerscherung vun der Zäit verlaange jiddefalls, dass mir eis iwwer e méi fréit Aféiere vun dem Engleschen an eise Schoulunterrecht de Kapp zerbrichen.

Et gëtt eng Hällewull Pilotprojeten an all méiglechen Domänen vun der Schoul. Esou wier et och emol un der Zäit, e Pilotprojet iwwert d'Englesch an der Primärschoul ze maachen. Aus eegener Erfahrung weess ech, dass en Engleschcours fir Kanner tëschent sechs an zéng Joer, déi am Kader vun enger Maison relais kierzlech an enger Gemeng uegebuede gouf, déi ech nawell gutt kennen, a manner wéi zwou Stonne komplett ausgebucht war. An d'Waardelescht gëtt all Dag méi laang.

Här President, een Eckpunkt vun dem Gesetzesprojet 5758 ass d'Verlängere vun der Schoufflicht ëm ee Joer. All Kand ass deemno gehalen, ab dem 4. Joer bis zum Alter vu 16 Joer an d'Schoul ze goen. Fir een, dee 15 Joer al ass, kann dat lescht Joer vun der Schoufflicht och duerch eng Berufsausbildung ersat ginn.

D'CSV steet fir dës Erweiderung vun der Schoufflicht. Fir eis däerft et awer net nëmme bei enger zäitlecher Verlängerung bleiwen. Duerch eng verstärkten individuell Begleedung vun dem Schüler op sengem Schoulparcours muss d'Verlängerung vun der Schoufflicht och qualitativ opgewäert ginn.

D'Verlängerung vun der Schoufflicht drängt sech op an engem internationale Kontext. Am Duerchschnitt ginn an den OCDE-Länner 82% vun de Jonken tëschent 16 an 18 Joer nach an d'Schoul. Bei eis am Land sinn et 72%, also ronn 10% manner. Jonk Leit, déi ze fréi hir Schoul ouni Diplom ofbriechen, fille sech oft an der Gesellschaft marginaliséiert. Erschreckend vill vun hinne fanne keng Aarbechtsplatz, jo wandere bei eis souguer aus. Si gesinn an hirem Heemechtsland keng Perspektiven.

All dat ass fir e räicht Land eng batter Feststellung. Chancëgläichheet an der Schoul heescht och, sech dës Méisstänn unzuhuelen. Dobäi ass an der rezenten Vergaangenheet op deem Plang vun der Lutte géint de fréizäitege Schouloffbroch vill ënnerholl ginn. De Bericht iwwert de Gesetzesprojet grad wéi d'Avisë vun etleche Berufskummeren erwähnen hei psychologesche Betreuungsstrukture wéi de SPOS, d'Classes relais, d'Action locale pour jeunes. Dës Moossnamen hu mat bewierkt, dass de Prozentsaz vun de fréizäitege Schouloffbriecher, wéi de Bim Diederich dat elo gesot huet, an de leschte Jore vu 15 op 9% zréckgaangen ass.

D'Verlängerung vun der Schoufflicht bis zum Alter vu 16 Joer ass fir d'CSV e richtigen Usaz, well déi Jonk bis zu enger gewëssener Maturitéit kënnen a müssen duerch d'Schoul begleet ginn. Den differenzierten Unterrecht, déi individuell Betreierung vun dem Eenzelnen duerch d'Schoul huet also hire Sënn, souwuel am jonken Alter grad wéi am spéideren Alter vun dem Schüler.

All dat bestätegt d'CSV-Fraktioun doran, dass et e richtige Schrëtt ass, d'Missioun vun der Schoul an e gesetzleche Kader anzeschreiwen. D'CSV ënnerstëtzt an deem Sënn och d'Iddi vun enger Schoul vun der zweeter Chance, well mir gesinn doran eng konkret Measure, fir dass manner Leit ouni Ausbildung herno dostinn.

Mir plädéieren och derfir, dass d'Méiglecheete vun deem neie Gesetz iwwert d'Berufsausbildung richteg a schnell ëmgesat ginn. Grad iwwert dës gesetzlech Be-

stëmmung kënnen jonk Leit, déi keng esou liicht Léier hunn, nawell hir praktesch Talenter duerch Certificater oder Diplomer ausgewise kréien. Domat si fir si d'Diere vum Aarbechtsmaart och net definitiv zou.

Här President, de Gesetzesprojet iwwert d'Schoufflicht huet seng Plaz am grouse Reformpak vun eiser Schoul. D'Recht op eng Schoulausbildung ab dem drëtte Liewensjoer, d'Dauer vun der Schoufflicht, d'Recht op eng individuell Talentförderung vun deem eenzelne Kand, Partenariat tëschent Schoul, Kand an Elteren, de Gebrauch vun der Sprooch an der Schoul musse méi wéi eng politesch Absichtserklärung sinn. D'CSV-Fraktioun ass mat dem Kader, deem duerch dëst Gesetz fir d'Schoul gesat gouf, d'accord.

Eng konkret Ëmsetzung vun der neier Missioun vun der Schoul, déi de Jonke bis zum Alter vu 16 Joer elo begleet, plädéiert och fir eng Reform vun dem postprimären Unterrecht. Dëst ass dann d'Aufgab vun der Politik an zukünftege Méint a Joren. Mä ee Schrëtt nom aneren. D'CSV stëmmt haut elo emol dës Projéit, an ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

» Plusieurs voix.- Très bien!

» **M. le Président.** - Merci, Här Roth, fir Är Ausféierungen. Den nächste Riedner ass den honorabelen Här Berger.

» **M. Eugène Berger (DP).** - Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wëilt och dem Rapporteur Merci soe fir säi concisen a gudde mëndlechen a schrëftleche Bericht. Vun deene verschiddenen Texter, déi mer am Kader vun dem grouse Schouldébat vun 2009 diskutéiert hunn oder nach diskutéieren, ass et sécherlech deem Text, deem am mannste kontroverséiert ass. Hei ginn e puer wichteg Prinzipie festgehalten, a sécherlech muss een och dësen Text am Zesummespill mat deenen aneren Texter, besonnesch deem vun der Grondschoul gesinn. Et sinn och eng Rei Dispositionen, déi sech zum Deel kéinten iwwerschneiden, wat awer sécherlech net eng schlecht Saach ass.

Pour mémoire wëll ech och drun erënneren, dass déi viregt Unterrechtsministerin en Text ausgeschafft hat, deem an déiselwecht Richtung gaang ass an deen heimat dann och iwwerschaaft ginn ass.

D'Haaptelement an deem virleiende Gesetzesprojet ass dat, dass elo d'Schoufflicht obligatoresch op 16 Joer erweidert gëtt. Keen dierft domadder e spezielle Problem hunn. Et kéint ee sech natierlech froen, firwat dat néideg ass, well am Endeffekt ass u sech net d'Dauer vun der Schoulzäit dat Wichtigst, mä d'Inhalter, dat, wat een an där Zäit léiert a vermëttelt kritt. Net d'Quantitéit, mä d'Qualitéit vun der Schoul ass relevant, fir et an anere Wiederer auszedrécken, a sécherlech ass et do wou mer müssen nach an den nächste Joren usetzen. Mä Virriedner huet et elo grad gesot: Ee vun deenen nächste grouse Chantieren, deem d'Chamber sech muss unhuelen, deem d'Experte sech müssen unhuelen, ass dee vun der Reform vun deene verschiddene Seondairen.

Et ass och kloer, dass am Endeffekt hei Schüler viséiert sinn, déi fréi an eisem Schoulsystem scheiterten an Échecen hunn an déi mer iwwert dës Wee versichen esou laang wéi méiglech an der Schoul ze halen, fir hinnen ze hëllefen. An ze hoffen, do-duerjer, dass se méi laang müssen an d'Schoul goen, hinnen och kënnen e Minimum vu Kompetenzen ze vermëttelen an hinne besser Chancë fir d'Liewen ze bidden.

Ënnert deem Bléckwénkel kéint een dëst Gesetz och e bëssen als en Ausdrock vun Onbehollefkeet a Scheitere vun enger vermeintlecher École de réussite gesinn, well wann d'Schüler eng normal Schoulcarrière am Secondaire maachen, egal a wat fir engem Beräich vum Secondaire, misste se jo gewéinlech bis 18, 19 Joer d'Bänk drécken an et bräicht ee guer keen esou en Text.

Mir sollten eis also bewosst sinn, dass d'Schoulschwieregkeete vu Jonken net automatesch geléist sinn, wa se elo am Plaz mat 15 mat 16 Joer kënnen vun der Schoul goen. Duerfir muss een och dësen Text am Zesammenhang gesi mat anere Projeten, wéi zum Beispill deem vun der École de la deuxième chance.

Ech wëilt domadder net schonns dem Projéit, dee mer wäerten an den nächste Wochen och an der Kommissioun diskutéieren an ënnert d'Lupp huelen, den Aval ginn. Vill méi wëll ech soen, dass mer egal wéi och an der Flicht sinn a bleiwen, fir Konzepter a Solutiounen ze fanne fir déi

Schüler, déi ze fréi an ouni Ofschloss aus eisem Schoulsystem de Moment erausfalen.

Ech kommen elo op verschidden Dispositionen aus dem Gesetz, déi ech kuerz wäert kommentéieren. Ech ginn net op all Punkt an; de Rapporteur huet dat gutt an exzellent gemaach.

Ee Punkt, deen an der Kommissioun méi laang diskutéiert ginn ass, ass den Artikel 5, wou et ëm d'Droe vu Symboler oder Insignen, wéi dat op Franséisch heescht, geet, déi Ausdrock vun enger reliéiser oder politescher weltanschaulicher Iwwerzeegung sinn. Et gëtt festgehalten am Gesetz, dass d'Enseignanten net esou Insignen dierfen droen. Dat kënnen mir och voll ënnerstëtzen. Si enseignéiere viru Kanner, déi aus ënnerschiddleche Kulturen a Reliounen kënnen kommen, an do dierft keng Präferenz am Respekt virun de Kanner, virun hiren Opiniounen affichéiert ginn. D'Enseignantë müssen dat also am Sënn vun der Neutralitéit maachen, wa se Schoul halen.

Bei den Aarbechten an der Kommissioun ass och diskutéiert ginn, wat esou Insigné kéinte konkret sinn. Bei reliéisen Objeten ass dat jo méi evident. Bei politesche wier dat zum Beispill e Pin oder awer och T-Shirts, wou dann e Slogan oder soss e spezielle Message kéint drop sinn. A sech misst dat, wat hei an deem Artikel formuléiert gëtt, eng Evidenz sinn an all öffentleche Schoul an et misst och den allgemenge Regele vun der Fonction publique entsprechen. Hei gëtt dat am Gesetzestext kloergestallt an dat ass gutt esou.

Mä wéi ass et mat de Kllassesäll, mat de Raim? Och do dierft et an där Logik an enger öffentlecher Schoul net esou sinn, dass Symboler vun enger Relioun oder enger Partei, egal wat fir enger, opgehaang dierfte ginn. Dat hätt een och kënnen an deem Text prezisiéiere respektiv an dem Projéit iwwert d'Grondschoul, wou et och ëm Gebaier geet, wou Kanner aus verschiddene kulturelle Milieuen oder Kanner, déi och verschidde reliéis oder weltanschaulich Ussiichten hunn, zesummekommen. Do soll och de Raum neutral gestalt ginn.

An de Virstellung vum der DP, dass an der Schoul keng Reliounen sollen e Virrecht hunn an dass en allgemenge Wäerteunterrecht am Plaz vun engem kathoulesche Wäerteunterrecht soll agefouert ginn, déposéieren ech och zu deemem Projéit Amendementer, déi sech an déi Serie vun Amendementer areien, déi ech zu dem Grondschoulgesetz an dem Personalgesetz agereecht hunn, fir dass dat Ganzt e Komplet gëtt.

Amendement 1

L'article 4 est modifié comme suit:

Art. 4.- Dans le respect de la liberté de conscience des élèves, la formation scolaire ne privilégie aucune doctrine religieuse ou politique.

L'article 5 aura la teneur suivante:

Art. 5.- L'enseignant ne peut manifester ostensiblement par sa tenue vestimentaire ou le port de signes son appartenance à une doctrine religieuse ou politique.

(s.) Eugène Berger.

Här President, ech hat och gëschter beim Personalgesetz deen diesbezüglichen Amendement net ofginn, wat ech dann hei nach wäert nohuelen.

2. 5760 - Projet de loi concernant le personnel de l'enseignement fondamental (suite)

Amendement 1

L'article 26 est remplacé par le texte suivant:

Art. 26.- Le cours d'éducation aux valeurs est assuré par un instituteur ou un chargé de cours dans les locaux de l'école que fréquentent les élèves.

(s.) Eugène Berger.

» M. le Président.- Merci.